

Internfeministisk strategi för Vänsterpartiet Göteborg

Reviderad av Distriktsstyrelsen 2020-02-08

Varför en internfeministisk strategi?

Den internfeministiska strategin för Vänsterpartiet Göteborg är ett styrande dokument för distriktet som beslutas av distriktsstyrelsen. Syftet med en långsiktig internfeministisk strategi är att stärka och utveckla det interna och organisatoriska feministiska arbetet i Göteborgsdistriktet. Strategidokumentet ska användas i alla våra politiska verksamheter. För att strategin ska få genomslag är alla instanser och nivåer i distriktet ansvariga.

Den internfeministiska strategin berör huvuddragen i vårt interna arbete, så som studier, möten och arbetet i distriktsstyrelsen, partiföreningarna, parlamenten och valberedningen. Dokumentet riktar sig främst till medlemmar med styrelseuppdrag och internfeministiskt ansvariga.

Feminism och Vänsterpartiet

Vänsterpartiet har länge haft en feministisk analys och politik. Sedan kongressen 1996 betecknar vi oss som ett feministiskt parti. Det innebär att partiet förpliktigar sig att föra en feministisk kamp, att analysera maktrelationer mellan kvinnor och män och att hitta vägar för att utjämna dem.

Vi lever i ett samhälle som bärs upp av en maktstruktur grundad på kön: patriarkatet. Det är ett system som innebär mäns kontroll över kvinnors liv. Detta system överordnar män som grupp och underordnar kvinnor som grupp, både samhälleligt och privat. Det patriarkala maktmönstret genomsyrar förhållandet mellan könen på alla områden, i familjen, på arbetsmarknaden, i statsapparaten, i myndighetsutövning och i de politiska församlingarna.

Klassamhället och patriarkatet är skilda maktstrukturer med olika materiell grund. Därför måste de analyseras var för sig. Vår politik måste bygga på insikten att klassfrågor och könsfrågor inte kan överordnas eller underordnas varandra. Politiken får inte vara könsblind, lika lite som den kan vara klassblind.

Vänsterpartiets politik ska bidra till att bryta könsmaktsordningen. Vår politik ska omfördela makt från män till kvinnor. Det handlar bland annat om rättvis fördelning av resurser, tillgångar, ansvar och inflytande i det offentliga och det privata livet. Vi ska även förändra definitioner av vad som betraktas som kvinnligt och manligt och värderingar av vad kvinnor och män gör. Det handlar till exempel om att förändra synen på vem som bör ta hand om barn och sköta hushållsarbete, eller vilken typ av arbete som förtjänar en hög lön.

De normer och värderingar som upprätthåller könsmaktsordningen finns även inom Vänsterpartiet Göteborg. Kön har betydelse när vi organiserar oss, fattar beslut och gör politik. Könsmaktsperspektivet måste därför finnas med i all verksamhet på alla nivåer i distriktet. Ansvaret för det feministiska arbetet behöver ligga på alla medlemmar, oavsett kön.

Det är vanligare att män har ett passivt eller aktivt motstånd mot feministiskt arbete, eftersom män oftare förlorar på att kvinnors rättigheter stärks.

Separatism som verktyg

Inom Vänsterpartiet Göteborg har vi ibland könsseparata möten; inför årskonferenser, inför medlemsmöten eller i form av könsseparata studier. Förträffarna ska vara en del av dagordningen på mötet, för att inte upplevas som ett valbart extramöte innan mötet.

Kvinnoseparatism är ett vanligt verktyg inom kvinnorörelsen för att dela med sig av gemensamma erfarenheter och hitta gemensamma handlingsstrategier. Mäns separatism är en inbyggd del av patriarkatet och därför inte lika synlig eftersom den är en del i samhällssystemet.

Vem är träffarna till för?

Kvinnoseparatistisk verksamhet är till för kvinnor som tilldelades det juridiska könet kvinna vid födseln och kvinnor som senare genomgått en transition. Även andra personer som könas som kvinnor är välkomna, exempelvis icke-binära med den erfarenheten. Gemensamt för de som deltar är att de delar erfarenheter av att könas som kvinna i ett patriarkat. Grunden i den kvinnoseparatistiska verksamheten är samma som dess rötter i kvinnorörelsen: alltså att dela med sig av erfarenheter och hitta handlingsstrategier. Verksamheten kan ha olika innehåll. Det kan vara kompensatoriskt, genom att kvinnor får kunskap och strategier för att ta plats i frågor som traditionellt domineras av män. Det kan också handla om att hitta strategier för att stötta varandra i det politiska arbetet eller att ha fördjupade diskussioner om feministisk teori och praktik. Mötena behöver vara könsseparata eftersom tanken är att skapa ett tryggt rum med färre begränsande hierarkier.

Mansseparatistiska möten är till för män som tilldelades det juridiska könet man vid födseln och män som senare genomgått en transition. På mötena är även andra personer som könas som män välkomna, exempelvis icke-binära med den erfarenheten. Det handlar i huvudsak om förträffar inför partiföreningsmöten eller årsmöten. Mötena har exempelvis fokus på hur män kan agera feministiskt i partiet, ta ansvar för sina privilegier i ett patriarkat eller ta kollektivt ansvar för att motverka sexism. Mötena behöver därför inte vara helt könsseparata, utan kan ha en kvinna som inledare/föreläsare.

Återkoppling från förträffarna

Efter förträffarna kan personerna som varit ansvariga för träffarna berätta kort om vad man pratat om för hela gruppen. Det är viktigt att komma överens om vad som ska, och inte ska, lyftas i helgrupp. Personlig information eller namn ska inte återberättas.

Om någon eller några medlemmar tar upp internfeministiska problem som inte kan lyftas i helgrupp så ska den som är ansvarig för förträffen lyfta detta med en internfeministiskt ansvarig, så kan hen lyfta frågan vidare till styrelsen för behandling. Om en styrelse eller partiförening har internfeministiska problem kan ett verktyg vara att bjuda in någon från det internfeministiska utskottet som deltar på både kvinnoseparatistiska träffar och mansseparatistiska träffar i styrelsen eller partiföreningen för att kunna påvisa strukturella problem.

Motstånd mot förträffarna

Inom Vänsterpartiet Göteborg finns ibland ett motstånd mot de könsseparata förträffarna. Motståndet är ofta tydligast från män. Argumenten emot förträffarna kan till exempel handla

om att ”vi har inga problem i just vår grupp”, ”vi behöver använda tiden till att prata om de viktiga frågorna” eller att förträffarna upplevs som tråkiga – antingen för att innehållet inte utvecklas eller för att det helt enkelt inte finns ett förberett eller planerat innehåll.

Argumentet att det inte finns några problem i en viss grupp vid ett visst tillfälle kan ibland stämma, men förträffarna har också ett förbyggande syfte och det är viktigt att strukturerna finns på plats när det finns ett behov av dem. Argument som handlar om att prioritera bort det internfeministiska arbetet till förmån för till exempel sakpolitiska diskussioner blir ofta kontraproduktivt – vi kan inte ställa olika verksamheter med olika syften emot varandra. Argument som handlar om att förträffarna är tråkiga kan handla om flera olika saker. Det kan handla om en kultur i gruppen där förträffar ses som mindre viktiga. Det kan också handla om att förträffarna har blivit en form mer än ett innehåll. För att få den effekt vi vill ha av förträffarna behöver någon vara ansvarig för varje träff och planera ett relevant innehåll.

Feministiska studier

För Vänsterpartiet är studier viktiga för att skapa en gemensam ideologisk plattform, utforma vår politik och ge tillfällen till utbyte av erfarenheter. Ökade kunskaper i organisatoriska, politiskt praktiska och teoretiska frågor ger verktyg att befästa och utforma vår politik, ger mer demokratiska möten och kan leda till att kvinnor känner sig trygga till att tacka ja till och stanna kvar på förtroendeposter.

Vem ska arrangera feministiska studier?

Partiföreningarna ska arrangera feministiska studier som en del av sitt löpande studiearbete, enskilt eller tillsammans med andra partiföreningar. Distriktets studieutskott erbjuder även feministiska studier på distriktsnivå som komplement till studierna som bedrivs i partiföreningarna.

Hur ska vi arrangera feministiska studier?

Feministiska studier kan till exempel arrangeras i form av föreläsningar, studiecirklar, temamöten, diskussionskvällar eller filmvisning. Kompletterande feministiska studier kan även äga rum på könsseparata träffar inför möten.

Grunderna för en bra kurs är god framförhållning och planering, så att ni får den inledare och litteratur som ni vill ha samt att medlemmar kan planera och boka in datumet i god tid. Tänk på att ange en tydlig start- och sluttid, och håll den. Börja kursen med en presentationsrunda och avsluta med en mötesutvärdering, särskilt om ni har deltagare som är nya.

Feministiska studier i distriktet sker ofta på kvinnors initiativ, där kvinnor både planerar, genomför och deltar. Det begränsas ofta till att vara vid ett enskilt tillfälle under verksamhetsåret och innehållet är ofta generellt hållet och grundläggande. Det kan leda till att vi begränsar kunskapsutvecklingen hos våra medlemmar. Det kan ibland vara relevant att ha en generell föreläsning om feminism – men ofta blir det mer intressant att prata om en aktuell (eller för den delen historisk) feministisk fråga eller arrangera djupare studier av feministisk teori och analys. Tänk även på att ha ett tydligt feministiskt perspektiv även på studier som inte har ett uttalat feministiskt fokus, exempelvis fackliga frågor, antirasism eller bostadspolitik.

Tänk därför på att ansvaret för feministiska studier även ligger på män och att feminism är en grundpelare i vår ideologi.

Separatistiska studier

Könsseparata studier för kvinnor är ett bra verktyg för att ge kvinnor mer utrymme att fördjupa sina teoretiska, ideologiska och organisatoriska kunskaper. Studierna kan vara kompensatoriska, genom att kvinnor får kunskap och strategier för att ta plats i frågor som traditionellt domineras av män. Det kan också handla om att ha fördjupade diskussioner om feministisk teori och praktik. Separatistiska studier kan skapa ett annat samtalsklimat där fler röster och erfarenheter kan ta plats.

Distriktets internfeministiska utskott ska erbjuda separatistiska studier på distriktsnivå. Partiföreningarna kan också arrangera separatistiska studier, enskilt eller med stöd av det internfeministiska utskottet.

Könseparata studier för män ska ha som syfte att män blir mer teoretiskt kunniga i feministiska sakfrågor, blir bättre på att agera feministiskt i partiarbetet och privatlivet och att utveckla det feministiska arbetet inom Vänsterpartiet Göteborg. Mötena behöver inte vara helt könsseparata, utan kan ha en kvinna som inledare/föreläsare.

Feministiskt självförsvar

Många kvinnor planerar och begränsar sina liv för att undvika att utsättas för våld, hot och trakasserier av män. Denna så kallade vardagsrädslan sker både medvetet och omedvetet och kan exempelvis handla om att låta bli att ta en promenad, begränsa var man kan bo, vilka yrken och utbildningar man kan gå, vilka aktiviteter man kan delta i och på vilken tid på dygnet. Begränsningar av kvinnors livsutrymme är inte acceptabelt. Ett sätt att motverka detta är feministiskt självförsvar.

Feministiskt självförsvar utgår från ett könsmaktsperspektiv. Vi arbetar med röst och kropp för att försvara oss själva och vårt livsutrymme mentalt, fysiskt och verbalt. Det handlar om att sätta gränser med kroppsspråk och ord, lägga skulden där den hör hemma samt lära sig enkla självförsvarstekniker för att kunna slå sig fri om man blir angripen. Feministiskt självförsvar ger också tillfälle att dela erfarenheter av rädsla och hotfulla situationer.

Distriktsstyrelsen ska uppmana partiföreningar att arrangera pass i feministiskt självförsvar för att säkerställa att det erbjuds i distriktet minst en gång per år. Partiföreningar kan arrangera feministiskt självförsvar för medlemmar, enskilt eller tillsammans.

Möteteknik

Vänsterpartiet Göteborg har länge arbetat med möteteknik som en viktig del i det internfeministiska arbetet. Det syftar till att fördela ordet mer jämnt mellan mötesdeltagare, skapa förutsättningar för alla att delta på lika villkor och ha verktyg och strategier för att hantera härskartekniker. Ett av de mest effektiva verktygen för att bryta negativa strukturer är att förbereda mötena väl samt att följa mötetekniska rutiner under mötets gång.

Inför mötet

Inför årsmöten är det reglerat i stadgan när möteshandlingar ska skickas ut, och vilka handlingar som ska ingå i utskicket. För andra möten är det också viktigt att se till att alla deltagare har samma information i god tid, för att motverka att informella grupper som träffas utanför mötena får ett informationsövertag.

Inför medlemsmöten, styrelsemöten, utskottsmöten och liknande bör möteshandlingar skickas ut senast tre dagar före mötet och kallelsen bör skickas ut minst två veckor före mötet.

Möteshandlingar som ska skickas ut är dag- och arbetsordning, relevanta mötesprotokoll och rapporter samt skriftliga underlag till besluts- och diskussionspunkter.

Alla möten i distriktet skall ordnas så att föräldrar med barn kan delta. På större möten och konferenser ska distriktet erbjuda barnpassning.

Under mötet

Varje möte ska inledas med separata förmöten för kvinnor och män. Syftet med förmötet är att skapa bättre förutsättningar för alla mötesdeltagare att delta i diskussionerna och att motverka patriarkala strukturer. På förmötet kan deltagarna till exempel diskutera dagordningen, diskutera upplevelser från tidigare möten eller ha förberedda diskussionsfrågor och övningar med internfeministiskt tema.

På medlems- och styrelsemöten ska mötesfunktioner roteras, det gäller särskilt rollen som mötesordförande.

Varje möte ska avslutas med en gemensam utvärdering i form av en runda. Vid mötesutvärderingen kan man även redovisa talartiden.

Det är mycket viktigt att hålla utsatta tider, både start- och sluttider, så att alla kan vara med på hela mötet.

Ordförandens roll

Ordföranden leder mötet, vilket kräver att hen står i centrum, men det är samtidigt viktigt att ordföranden inte dominerar mötet. Ordföranderollen kräver ett opartiskt och rättvist uppträdande mot alla på mötet. Ibland kan det vara nödvändigt för ordföranden att tillrättavisa deltagare. Härskartekniker, förolämpningar och liknande ska aldrig tolereras och ordföranden måste säga ifrån om det sker. Även övriga mötesdeltagare ansvarar för mötesklimatet och kan ta upp detta som en ordningsfråga. Ordföranden ansvarar för att hålla mötestiderna och vid behov föreslå talartidsbegränsning eller streck i debatten.

Talarlistor, rundor och talartid

För att förhindra att ett litet antal personer dominerar på ett möte är talarlistor ett effektivt verktyg. Det innebär att deltagare som begär ordet för första gången på punkten skrivs upp på den första talarlistan, deltagare som begär ordet för andra gången skrivs upp på andra talarlistan, och så vidare.

Ett annat bra sätt att fördela mötestiden är att införa talartidsbegränsning. Ni kan också fördela talartiden på mötet genom att använda rundor, där alla får uttala sig om en viss fråga. Dessa verktyg kan användas var för sig eller i kombination.

Två typer av inlägg bryter talarlistan: ordningsfrågor och sakupplysningar. En ordningsfråga kan till exempel handla om att begära streck i debatten eller förslag om talartidsbegränsning. Streck i debatten kan även användas för att motverka att en eller två personer fortsätter en diskussion långt efter att resten av mötet upplever att diskussionen är avslutad. En sakupplysning är en faktaupplysning som har betydelse för den pågående diskussionen.

För att synliggöra talartidsfördelningen mellan kvinnor och män på ett möte kan mötesdeltagarna föra talarstatistik. Ni kan även diskutera talartidsfördelningen i relation till könsfördelningen på mötet. Vanligtvis är det justeraren som för talarstatistik.

Strukturer att bevaka på mötet

Ett par strukturer som den internfeministiskt ansvariga i partiföreningen kan hålla koll på är:

- Antalet personer på olika talarlistor: finns det ett mönster utifrån kön i vilka medlemmar som sätter upp sig på första- och andratarlistan respektive sjätte- och sjundetalarlistan?
- Hur lång tid olika medlemmar tar upp i rundor – är det relevant att införa en talartidsbegränsning på rundor för att ha en mer jämlik talartidsfördelning?

Feministiskt arbete i distriktsstyrelsen

Distriktsstyrelsen har ett övergripande ansvar för det internfeministiska arbetet i distriktet och internfeministiska problem i distriktet. Om en enskild medlem eller partiförening har internfeministiska problem som de inte kan eller vill hantera själva bör de lyfta frågan till distriktsstyrelsen.

Distriktsstyrelsen ansvarar för att avsätta en budget och personella resurser för det feministiska arbetet. Distriktsstyrelsen ansvarar även för feministiska arrangemang i samarbete med andra organisationer. Ett exempel är den internationella kvinnodagen, en viktig dag för kvinnorörelsen som Vänsterpartiet är en del av och ett bra tillfälle att lyfta och nå ut med våra aktuella feministiska krav.

På det första distriktsstyrelsemötet för året går distriktsstyrelsen igenom den internfeministiska strategin. I slutet av verksamhetsåret ska distriktsstyrelsen skriva ett feministiskt bokslut.

Internfeministiskt utskott

Distriktsstyrelsen ska utse ett internfeministiskt utskott med ledamöter i och utanför distriktsstyrelsen. Det internfeministiska utskottet är en resurs för distriktsstyrelsen, partiföreningarna och parlamentariker i det internfeministiska arbetet.

Då kvinnor tenderar att bära det feministiska arbetet, är det viktigt att män har en medvetenhet och strategi att ta ansvar för arbetet, både i styrelsen och i utskottet.

Partiföreningarnas feministiska arbete

Partiföreningens styrelse ansvarar för att göra en planering för det feministiska arbetet i partiföreningen under verksamhetsåret. Det innebär exempelvis att skriva verksamhetsplan och verksamhetsberättelse utifrån ett feministiskt perspektiv där alla delar i det löpande feministiska arbetet ingår. Styrelsen ska även se till att det finns medel avsatta för det feministiska arbetet.

Styrelsen ska utse minst en internfeministiskt ansvarig som tillsammans med styrelsen bevakar internfeminismen i partiföreningen. Den internfeministiskt ansvariga har ett samordnande ansvar för de könsseparata träffarna i partiföreningen, dock inte ansvar för att arrangera alla träffar. Den internfeministiskt ansvariga kan även ha kontakt med distriktets internfeministiska utskott vid behov, och sprida information till medlemmar om kommande feministiska arrangemang i distriktet.

Styrelsen har ett övergripande ansvar för att utvärdera hur arbetet ser ut nu och lägga upp strategier för hur det kan utvecklas. Det gäller exempelvis ansvarsfördelning, nomineringar till förtroendeuppdrag, talarstatistik eller studieinnehåll.

Kommunfullmäktigegruppen/parlamentarikers feministiska arbete

Distriktet ska arbeta för att förbereda och stärka kvinnor för att de ska vilja ställa upp till och sitta kvar på olika poster. Detta kan göras genom att organisera träffar eller på annat sätt (till exempel telefonlistor, mentorer och nätverk på sociala medier) förmedla kontakt mellan kvinnor som kan tänka sig att ställa upp och de som har förtroendeuppdrag. Den kunskap och erfarenhet som de förtroendevalda kvinnorna har kan på så sätt spridas till andra och inspirera till att fler kvinnor ställer upp till val.

Distriktet ska även anordna återkommande utbildningsträffar för nya parlamentarikers inför tillsättandet av nya uppdrag samt under pågående mandatperiod. Nya parlamentarikers ska få tydlig samlad information om hur, vad och av vem de kan få stöd i sitt parlamentariska uppdrag.

För att underlätta för parlamentarikers att kombinera politiska uppdrag med arbete och familjeliv bör det finnas förutsättningar att delta på vissa möten via telefon eller Skype. Det behöver även vara tydligt vilka möten som är obligatoriska att delta på och vilka möten som går att ta del av i efterhand via mötesanteckningar vid behov av att prioritera arbete eller familjeliv.

Valberedningarnas feministiska arbete

Valberedningar har ett stort ansvar i tillsättandet av förtroendeuppdrag.

I Vänsterpartiet Göteborg finns en tendens att män i högre grad tackar ja till politiska förtroendeuppdrag och att fler män sitter kvar på sina uppdrag. Samtidigt tackar kvinnor i högre grad nej till politiska förtroendeuppdrag och lämnar oftare sina uppdrag i förtid eller ställer inte upp till omval. Detta kan bero på många saker, exempelvis tillgång till nätverk inom partiet, tillgång till stöd från partikamrater och familj eller utsatthet för härskartekniker och trakasserier från egna partikamrater och representanter för andra partier. En effekt av att färre kvinnor ställer upp till politiska uppdrag är även att de kvinnor som vill ha uppdrag kan bli hårt belastade, och på sikt inte orkar fortsätta att vara politiskt aktiva. Detta innebär att valberedningen tillsammans med resten av partiorganisationen behöver ha ett aktivt internfeministiskt arbete vid val.

I Vänsterpartiets stadgar står att: ”Kvinnor skall vara representerade i valda organ och på förtroendeposter med minst 50 % om inte synnerliga skäl förhindrar detta. Om synnerliga skäl anförs ska särskilt beslut om detta fattas och skälen antecknas till protokollet”. Det är viktigt att notera att kvoteringsstadgan alltså kräver minst 50 procent kvinnor på valbara poster, inte nödvändigtvis en jämn könsfördelning. Trots att vi har denna kvoteringsstadga bryts den ibland när vi tillsätter uppdrag. Ett ”synnerligt skäl” kan vara att det inte finns tillräckligt många kvinnor som kandiderar, men det räcker inte att stanna analysen och arbetet där. Valberedningen behöver i sådana fall analysera orsakerna till detta och arbeta aktivt för att skapa förutsättningar för kvinnor att kandidera.

Inför val är det viktigt att ha en överblick över både de enskilda uppdragen och sammansättningen av gruppen parlamentariker och styrelseledamöter, och tänka på att bryta traditionella könsmonster. Valberedningen ska följa upp och utvärdera fördelningen av uppdrag utifrån ett feministiskt perspektiv och försöka hitta lösningar för att fler ska kunna och orka leda och representera partiet.

Ett tidigt och aktivt förarbete

För att få in många bra nomineringar till uppdrag behöver valberedningarna ha ett tidigt och aktivt förarbete. Valberedningarna kan exempelvis inventera vilka kvinnor som kan tänka sig att ta förtroendeuppdrag så att de kan tillfrågas när ett uppdrag ska tillsättas. Det är viktigt att ställa frågan i god tid så att de nominerade har tid att fundera. Valberedningen bör även skriva tydliga uppdragsbeskrivningar så att de nominerade vet vad de tar ställning till.

Underlätta för medlemmar att ta interna uppdrag

Att ta på sig interna förtroendeuppdrag i partiet, till exempel att sitta i en styrelse, kan upplevas som ärofyllt men också arbetskrävande och ansvarstungt.

Kvinnor som har förtroendeuppdrag har ofta höga förväntningar från andra medlemmar, men även höga förväntningar på sig själva. Det kan resultera i att kvinnor inte kandiderar till uppdrag, lämnar uppdrag i förtid eller inte ställer upp till omval.

För att motverka detta bör vi ha arbetsbeskrivningar med tydliga avgränsningar, för att undvika att kvinnor med förtroendeuppdrag behöver ta alla bollar som faller mellan stolarna. Ett annat sätt att motverka detta är att dela på förtroendeuppdrag eller att använda sig av vicefunktioner.

Andra relaterade dokument

Vänsterpartiet Göteborg har tagit fram andra feministiska dokument som partimedlemmar kan använda i det internfeministiska arbetet. De finns tillgängliga i medlemsrummet på distriktets hemsida.

- Feministisk lathund, som innehåller kortfattade mötestekniska tips
- Feministiska litteraturtips
- Handledning för könsseparata träffar, med tips på hur träffarna kan bli mer värdefulla över tid och förslag till övningar.
- Policy och handlingsplan mot sexuella trakasserier.

Revisioner

Version	Godkänd av distriktsstyrelsen
1	2008-02-10
2	2010-03-21

3	2014-09-28
4	2015-09-20
5	2016-04-09
6	2020-02-08